

MVCRX05M8LCJ
prvotní identifikátor

odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 53349-3/LG-2021

Praha 16. dubna 2021

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
zde

Stanovisko k problematice kontroly kvalifikace pracovníka obecního úřadu

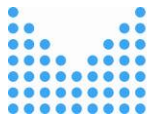
k č. j. MV- 46750-2/ODK-2021 ze dne 30. března 2021

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost o stanovisko k problematice kontroly kvalifikace pracovníka obecního úřadu. K Vaší žádosti uvádíme z hlediska naší působnosti následující:

Úvodem považujeme za vhodné upozornit, že přestože se některé Vaše dotazy výslovně týkají zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků ve smyslu zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon č. 312/2002 Sb.*“), z doručených podkladů není zcela zřejmé, čeho se tvrzené nedostatky v kvalifikaci dotčené pracovnice týkají. Tedy zda se jedná o nedostatky v oblasti zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č. 312/2002 Sb., či zda se jedná o jiné kvalifikační požadavky stanovené v § 13a stavebního zákona. V dokumentech se hovoří o vzdělání (resp. o jeho nedostatečnosti), přičemž požadavky na vzdělání pracovníka stavebního úřadu stanovuje pouze § 13a odst. 2 stavebního zákona.

K dotazu č. 1 („*Který úřad je kompetentní provést kontrolu požadovaného vzdělání pro výkon pozice vedoucí sloučených odborů stavebního a životního prostředí, který zaštiťuje agendu životního prostředí, stavební, památkové péče i územního plánování na Městském úřadu Lysá nad Labem?*“)

Jsme přesvědčeni, že skutečnost, že určitý útvar (odbor) obecního úřadu vykonává agendy ve více oblastech, které zasahují do působnosti více ústředních správních úřadů, by z hlediska kontroly neměla hrát žádnou roli. Vnitřní organizace

úřadu je vlastní záležitostí daného územního samosprávného celku a může být značně proměnlivá, vedle toho ani ona nemusí plně odpovídat skutečnému stavu věci, který je dán pracovní náplní jednotlivých pracovníků v daném útvaru zařazených.

V daném případě by měla být provedena kontrola výkonu přenesené působnosti, v jejímž rámci může být kontrolováno i personální zabezpečení výkonu dané agendy. Sama skutečnost, že úkoly územního samosprávného celku jakožto zaměstnavatele spadají do jeho samostatné působnosti, nemůže v tomto ohledu hrát roli. Podobně například v případě akvizice počítačového vybavení, která též probíhá v samostatné působnosti, ale je materiální podmínkou výkonu přenesené působnosti, musí být právě v rámci kontroly přenesené působnosti kontrolováno, zda je její materiální zabezpečení odpovídající. K této kontrole, která spadá do oblasti působnosti jednotlivých rezortů (oblast stavebního práva, oblast ochrany životního prostředí apod.) je vůči obcím příslušný podle § 129 odst. 1 obecního zřízení krajský úřad.

K dotazu č. 2 („*Je Ministerstvo vnitra, které plní koordinační úlohu v oblasti organizace a výkonu veřejné správy, kompetentní jakkoli se předmětnou věcí zabývat?*“)

Domníváme se, že § 12 odst. 3 kompetenčního zákona zakládá právě a pouze koordinační úlohu Ministerstva vnitra, tedy kompetenci koordinovat, nikoli však kompetenci věcně se angažovat kdekoli, kde by bylo věcně příslušných více ústředních správních úřadů či dokonce kompetenci řešit tyto záležitosti za tyto věcně příslušné ústřední správní úřady. K tomu viz též § 133 odst. 1 správního řádu, kde se při hledání příslušného nejbližšího příslušného ústředního správního úřadu § 12 odst. 3 kompetenčního zákona též neuplatní.

K dotazu č. 3 („*Postupoval Krajský úřad Středočeského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, při vyřizování „Žádosti o prošetření vzdělání vedoucí odboru stavebního a životního prostředí Městského úřadu Lysá nad Labem“ v souladu se správním řádem?*“)

Původní podání podatele nazvané „*Žádost o prošetření vzdělání Ing. Diany Samkové, vedoucí odboru stavebního a životního prostředí Městského úřadu v Lysé nad Labem*“ (které však není k podkladovým dokumentům připojeno) je zřejmě nutno kvalifikovat jako podnět podle § 42 správního řádu, a to v závislosti na jeho obsahu zřejmě jako podnět ke kontrole. Pokud o to ten, kdo podnět podal, požádá, musí mu správní orgán v souladu s § 42 správního řádu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, sdělit, že kontrolu zahájil anebo že neshledal důvody pro její zahájení, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.

Domníváme se tak, že Krajský úřad Středočeského kraje měl na předmětný podnět reagovat buď zahájením kontroly výkonu přenesené působnosti (viz odpověď

na dotaz č. 1), vyhodnocením, že k takové kontrole není důvod, anebo vyhodnocením, že k jakékoli kontrole v této záležitosti není příslušný – v tomto případě však měl podnět postoupit příslušnému orgánu (existuje-li kompetence k provedení kontroly v této věci).

V daném případě tak zřejmě mělo být zhodnoceno, zda existuje důvod pro zahájení kontroly výkonu přenesené působnosti a kontrola měla být případně zahájena (takto však Krajský úřad Středočeského kraje nepostupoval). Pokud pak Krajský úřad Středočeského kraje dospěl k závěru, že k provedení případné kontroly v této věci (a to zřejmě v oblasti dodržování právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích – srov. též odpověď na dotaz č. 4) je příslušný orgán inspekce práce podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, měl podnět příslušnému orgánu postoupit.

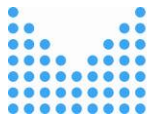
Zároveň pak pokud o to podatel požádal, měl Krajský úřad Středočeského kraje způsob vyřízení podnětu do 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, žadateli sdělit – z obdrženého podkladu přitom vyplývá, že tato lhůta dodržena nebyla.

K dotazu č. 4 („Který orgán rozhoduje o tom, kdo ZOZ musí prokázat a v jakém rozsahu?“)

O tom, jakou zvláštní odbornou způsobilost musí prokázat konkrétní úředník územního samosprávného celku, rozhoduje v první řadě jeho zaměstnavatel, a to v rámci realizace své povinnosti podle § 21 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., podle kterého „správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem (vyhláška č. 512/2002 Sb.) zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost“. Jedná se v tomto směru o jeho samostatnou působnost, na kterou se vztahuje výluka z kontrolní pravomoci Ministerstva vnitra podle § 129 odst. 3 písm. a) obecního zřízení. Ke kontrole jsou tedy příslušné orgány inspekce práce podle § 3 odst. 1 písm. g) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Jak jsme již uvedli v bodě 1, v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti podle § 129 odst. 3 písm. b) obecního zřízení lze provést kontrolu též personálního zabezpečení tohoto výkonu.

K dotazu č. 5 a 6 („V případě, že zaměstnavatel nepřihlásí vedoucího úředníka, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, ke zkoušce ZOZ, je tento vedoucí úředník oprávněn zastávat předmětnou pozici?“ a „Kdo nese v předmětném případě odpovědnost za porušení zákona č. 312/2002 Sb.?“)

Zákon č. 312/2002 Sb. ve svém § 21 odst. 1 ukládá, že správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem (vyhláška č. 512/2002 Sb.) zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost. Příprava a ověření zvláštní odborné způsobilosti je podle § 18 odst. 1 písm. c) citovaného zákona prohlubováním kvalifikace, přičemž návětí § 18

odst. 1 výslovně říká, že úředník je povinen si kvalifikaci prohlubovat. Nesplnění této povinnosti ze strany úředníka (ani v 18měsíční lhůtě podle § 21 odst. 2 zákona č. 312/2002 Sb.) má podle § 11 zmíněného zákona za následek jeho převedení na jinou práci.

Na druhou stranu je třeba upozornit, že se nejedná pouze o jednostrannou povinnost úředníka. Podle § 17 odst. 4 zákona č. 312/2002 Sb. je totiž územní samosprávný celek povinen zajistit prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona, přičemž v § 21 odst. 5 je mu výslovně uloženo úředníka přihlásit k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Je tedy na zaměstnávajícím územním samosprávném celku, aby příslušné vzdělávání pro vedoucího úředníka zajistil a také uhradil související náklady – viz § 18 odst. 4 předmětného zákona. Ostatně sám úředník se dokonce k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti ani přihlásit nemůže.

Touto perspektivou je tudíž podle našeho názoru nutné nahlížet i na dopady případného neprokázání zvláštní odborné způsobilosti, a je proto nezbytné zohlednit, zda nedošlo k tomu, že ji úředník ve stanovené lhůtě neprokázal z důvodů, které mu nelze přičítat k tíži, resp. dokonce z důvodů ležících na straně zaměstnavatele (spočívajících v porušení jeho povinnosti podle § 17 odst. 4 a § 21 odst. 5 zákona č. 312/2002 Sb.). Pokud by v takové situaci územní samosprávný celek vůči zaměstnanci činil pracovně právní kroky, zjevně by se to přičilo zásadě vyjádřené v § 6 odst. 2 občanského zákoníku, tedy že „nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu a nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu“ i zásadě ochrany zaměstnance jakožto slabší strany pracovněprávního vztahu.

To však nemění nic na povinnosti územního samosprávného celku zajišťovat výkon správních činností patřičně kvalifikovanými osobami – ať již z hlediska zákona č. 312/2002 Sb. tak zvláštních zákonů (např. stavební zákon).

JUDr. Vít Šťastný
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Lenka Mazouchová
tel. č.: 974 817 347
e-mail: lenka.mazouchova@mvcf.cz